

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS VILNIAUS IR ALYTAUS APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. 8 609 54 703, 8 658 42 925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.
Atstovo duomenys: Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. 8 609 54 722, 8 698 42 368, el. p. vilnius@vaistaiga.lt

Vilniaus miesto savivaldybės tarybai

2024-02-28 Nr. TR1-4-(5.1E)

Kopija
Vilniaus miesto savivaldybės merui

TEIKIMAS

DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2007-09-12 SPRENDIMO NR. 1-211 „DĖL TRIUKŠMO PREVENCIJOS VIEŠOSIOSE VIETOSE TAISYKLIŲ TVIRTINIMO” PAKEITIMO

Vilniaus miesto savivaldybės taryba 2007-09-12 priėmė sprendimą Nr. 1-211 „Dėl triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių tvirtinimo“ (toliau – Sprendimas), kuriuo patvirtino Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisykles (toliau – Taisyklės).

Taisyklių 15 punktą bei 16.3 papunktis prieštarauja teisės aktams, todėl turi būti pakeisti ar panaikinti. Taip pat turi būti koreguojamas ir Taisyklių 14 punktą.

Dėl Taisyklių 15.1-15.3 papunkčių

Taisyklių 15 punkte nustatyta, kad *savivaldybės administracija, gavusi rašytinę ar žodinę informaciją apie gamybinį-komercinį triukšmą:*

15.1. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka kreipiasi į Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamentą, pateikia gautą informaciją ir prašo tarnybinės pagalbos įvertinant triukšmo lygį;

15.2. gavusi informaciją apie užfiksuotą administracinį nusižengimą, kuomet buvo viršytas gamybinio-komercinio triukšmo lygis, pareikalauja, kad triukšmo šaltinių valdytojas taikytų triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones, tikslintų ir keistų triukšmo šaltinių naudojimo trukmę ir konkrečių šių šaltinių veiklos pradžios ir pabaigos laiką, ir nustato reikalavimo įvykdymo terminą;

15.3. jei triukšmo šaltinio valdytojas per nurodytą terminą Savivaldybės administracijos reikalavimo neįvykdo, įgalioti Savivaldybės administracijos pareigūnai pradeda administracinio nusižengimo teiseną dėl Triukšmo valdymo įstatymo ir (ar) Taisyklių pažeidimo;

15.4. jei įsiteisėjus nutarimui administracinio nusižengimo byloje dėl triukšmo šaltinio valdytojo nubaudimo už Triukšmo valdymo įstatymo ir (ar) Taisyklių pažeidimą vis dar nėra įvykdyti nurodyti reikalavimai, Savivaldybės administracija kartu su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija sprendžia, ar laikinai apriboti stacionaraus triukšmo šaltinio veiklą ar taikyti kitas triukšmo mažinimo priemones.

Taisyklių 4.1 papunktyje nustatyta, kad gamybinis-komercinis triukšmas – įmonių technologinių įrenginių ir pastatų inžinerinių įrenginių keliamas triukšmas bei triukšmas, atsirandantis iš pastatų aptarnavimo veiklos (ventiliacijos, kondicionavimo įrenginiai, mėsmaalės, šilumos punktai, transformatorinės ir panašiai).

Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 2 straipsnio 13 dalyje nustatyta, kad *stacionarus triukšmo šaltinis – triukšmo šaltinis, kurio buvimo vieta yra nekintama.*

Sistemiškai vertinant Taisyklių 4.1 papunkčio bei 15 punkto nuostatas, darytina išvada, kad gamybinis–komercinis triukšmas yra siejamas su stacionariais triukšmo šaltiniais – įrenginiais ar objektais, kurių buvimo vieta yra nekintama.

Triukšmo valdymo įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad *triukšmo kontrolę atlieka šio įstatymo ir kitų teisės aktų įgaliotos valstybės ir savivaldybių institucijos.*

Triukšmo valdymo įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 9 punkte nustatyta, kad savivaldybių vykdomosios institucijos, kiti pavaldūs viešojo administravimo subjektai *vykdo triukšmo, kylančio atliekant statybos darbus gyvenamosiose patalpose ir gyvenamosiose teritorijose, kontrolę Vyriausybės nustatyta tvarka, atlieka triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių laikymosi kontrolę.*

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-04-04 nutarimu Nr. 321 patvirtinto Valstybinės triukšmo kontrolės tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 1 punkte numatyta, kad šis aprašas nustato Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) vykdomos valstybinės Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nurodytų triukšmo šaltinių, išskyrus triukšmo šaltinius, kurių triukšmo kontrolę pagal Triukšmo valdymo įstatymą yra pavesta kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms, triukšmo kontrolės vykdymo tvarką.

Triukšmo valdymo įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad *triukšmo šaltinių valdytojai privalo laikytis nustatytų triukšmo ribinių dydžių ir užtikrinti, kad naudojamų įrenginių, inžinerinių statinių ir sistemų, vykdomos ūkinės veiklos ir jos lemiamo triukšmo lygis neviršytų vietovei, kurioje naudojami triukšmo šaltiniai, nustatytų triukšmo ribinių dydžių.*

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnio 2 punktu, NVSC pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų), kurių kontrolė nėra pavesta kitiems viešojo administravimo subjektams, laikymosi kontrolę (valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę) pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytą kontroliuojamų sričių sąrašą.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008-12-04 įsakymu Nr. V-1179 patvirtinto Sričių, kuriose Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, sąrašo (toliau – Sąrašas) 1 punkte nurodyta, kad NVSC vykdo stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo, kaip ūkinės komercinės veiklos veiksnio, galinčio turėti įtakos visuomenės sveikatai, valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę pagal Lietuvos higienos normą HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011-06-13 įsakymu Nr. V-604.

Sistemiškai analizuojant šias normas, darytina išvada, kad stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo valstybinę kontrolę atlieka NVSC, o savivaldybės vykdomosios institucijos kompetencijai priskirta atlikti triukšmo, kylančio atliekant statybos darbus gyvenamosiose patalpose ir gyvenamosiose teritorijose, kontrolę bei triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių laikymosi kontrolę.

Savivaldybės administracijai nėra suteikti įgaliojimai vykdyti stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo kontrolės, todėl savivaldybės administracija gavusi informaciją apie gamybinį–komercinį triukšmą, kuris yra siejamas su stacionarių triukšmo šaltinių keliamu triukšmu, šią informaciją turėtų perduoti pagal kompetenciją nagrinėti ir vertinti NVSCS.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 10 – 13 punktais, NVSC, o ne savivaldybės administracijai, yra suteikti įgaliojimai stacionaraus triukšmo šaltinių valdytojams teikti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių įgyvendinimo reikalavimus, pradėti administracinio nusižengimo teiseną, todėl Taisyklių 15.2 bei 15.3 papunkčių nuostatos, nustatančios, kad minėtus veiksmus atlieka savivaldybės administracija, nepagrįstai išplečia savivaldybės administracijai Triukšmo valdymo įstatymu suteiktų įgaliojimų ribas, prieštarauja Tvarkos aprašui, ir yra neteisėti.

Visuotinai pripažįstama ir žinoma, kad viešojoje teisėje galioja principas – draudžiama viskas, kas nėra tiesiogiai leidžiama. Vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika, viešojo administravimo subjektai, tiek teikdami administracines paslaugas pagal asmenų prašymus, nesusijusius su jų teisių pažeidimu, tiek vykdydami administracinę procedūrą pagal asmenų skundus dėl jų teisių pažeidimo, negali atlikti daugiau veiksmų arba priimti kitokių sprendimų, negu teisės aktai suteikia jiems teisę atlikti, t. y. negali vykdyti platesnės kompetencijos, negu jiems leidžia teisės aktai (žr., pvz., LVAT 2012 m. kovo 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1252/2012). Šio teismo praktikoje taip pat nuolat akcentuojama, jog viešojo administravimo subjektas turi tik tuos įgalinimus, kurie jam konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos aiškinimas – negalimas (žr., pvz., LVAT 2012 m. rugpjūčio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1660/2012).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Taisyklių 15.1 papunkčio nuostata „*ir prašo tarnybinės pagalbos įvertinant triukšmo lygį*“, 15.2 bei 15.3 papunkčiai **prieštarauja** Triukšmo valdymo įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 9 punktui, 22 straipsnio 3 daliai, Tvarkos aprašo 1, 10 – 13 punktams, Sąrašo 1 punktui, todėl turi būti panaikinti.

Dėl Taisyklių 15.4 bei 16.3 papunkčių

Taisyklių 15.4 papunktyje nustatyta, *jei įsiteisėjus nutarimui administracinio nusižengimo byloje dėl triukšmo šaltinio valdytojo nubaudo už Triukšmo valdymo įstatymo ir (ar) Taisyklių pažeidimą vis dar nėra įvykdyti nurodyti reikalavimai, Savivaldybės administracija kartu su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija sprendžia, ar laikinai apriboti stacionaraus triukšmo šaltinio veiklą ar taikyti kitas triukšmo mažinimo priemones.*

Taisyklių 16.3 papunktyje nurodyta, *jei įsiteisėjus nutarimui administracinio nusižengimo byloje dėl triukšmo šaltinio valdytojo nubaudo už Triukšmo valdymo įstatymo ir (ar) Taisyklių pažeidimą nėra įvykdyti nurodyti reikalavimai, Savivaldybės administracija kartu su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija sprendžia, ar laikinai apriboti stacionaraus triukšmo šaltinio veiklą ar taikyti kitas triukšmo mažinimo priemones.*

Taisyklių 15.4 bei 16.3 papunkčių nuostatos, ta apimtimi, kuria laikinas stacionaraus triukšmo šaltinio veiklos ribojimas ar kitų triukšmo mažinimo priemonių taikymas yra siejamas su įsiteisėjusiu nutarimu administracinio nusižengimo byloje dėl triukšmo šaltinio valdytojo nubaudo už Triukšmo valdymo įstatymo ir (ar) Taisyklių pažeidimą, **prieštarauja** Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 1 bei 2 punktams bei Tvarkos aprašo 13 punktui.

Konstitucinėje doktrinoje konstatuota, kad Konstitucijos 53 bei 54 straipsniuose ne tik įtvirtintas aplinkos apsaugos principas: visi juridiniai ir fiziniai asmenys turi susilaikyti nuo tokių veiksmų, kuriais būtų daroma žala aplinkai (taip pat ir joje gyvenantiems žmonėms), bet ir suponuojamos teisinio poveikio priemonių taikymo prielaidos, subjektams nesilaikant nustatytų imperatyvų.

Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 1-2 punktuose nustatyta, kad *siekdamos apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kai viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, savivaldybių institucijos kartu su Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija turi teisę laikinai: 1) apriboti stacionarių triukšmo šaltinių veiklą; 2) taikyti kitas triukšmo mažinimo priemones.*

Minėta įstatymo nuostata joje išvardintų laikino poveikio priemonių taikymą sieja su vienintele sąlyga – triukšmo ribinių dydžių viršijimu bei nustato, kad tokį sprendimą gali priimti savivaldybių institucijos kartu su Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija.

Tvarkos aprašo 13 punkte nustatyta, kad *triukšmo šaltinio valdytojui per Tvarkos aprašo 10 arba 11 punktuose nurodytus terminus neįvykdžius jam pateiktų reikalavimų neviršyti triukšmo ribinių dydžių, Kontrolieriai priima sprendimą pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą pradėti administracinio nusižengimo teiseną dėl Triukšmo valdymo įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių triukšmo valdymą, nevykdymo ar pažeidimo ir kreipiasi į savivaldybės administraciją (-as), kurioje (-se) yra Triukšmo šaltinis, dėl kurio nustatytas triukšmo ribinių dydžių viršijimas, su prašymu taikyti Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus.*

Tvarkos apraše *expressis verbis* nustatyta, kad triukšmo šaltinio valdytojui neįvykdžius jam pateiktų reikalavimų neviršyti triukšmo ribinių dydžių, priimamas sprendimas pradėti administracinio nusižengimo teiseną **ir tuo pačiu metu** kreipiamasi į savivaldybės administraciją su prašymu taikyti Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Tvarkos aprašo 13 punktu, į savivaldybės administraciją su prašymu taikyti Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus turi būti kreipiamasi priėmus sprendimą pradėti administracinio nusižengimo teiseną, o ne įsiteisėjus nutarimui administracinio nusižengimo byloje.

Nei Triukšmo valdymo įstatymas, nei Tvarkos aprašas nenumato, kad Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnyje nurodytos poveikio priemonės gali būti taikomis tik įsiteisėjus nutarimui administracinio nusižengimo byloje. Minėti teisės aktai savivaldybės institucijoms nesuteikia įgaliojimų nustatyti Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnyje nurodytų poveikio priemonių taikymo sąlygų.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, aiškindamas atsakingo valdymo principą yra konstatavęs, kad šis konstitucinis principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais ir tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2012 m. spalio 26 d., 2012 m. lapkričio 10 d. išvadas, 2014 m. gegužės 27 d., 2016 m. liepos 8 d. nutarimus). Institucijos, vykdydamos savo funkcijas, negali viršyti joms Konstitucijos ir įstatymų suteiktų įgaliojimų.

Viešojo administravimo subjektai triukšmo kontrolės srityje turi pareigą veikti taip, kad būtų užtikrinta Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta teisė į būsto neliečiamybės (apimančios ir apsaugą nuo tų pažeidimų, kurie nėra konkretūs ar fiziniai, pvz., triukšmas, tarša, kvapai ar kitos suvaržymo formos) gerbimą.

Valstybinę triukšmo kontrolę vykdančiai institucijai konstatavus, jog yra viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, savivaldybės administracija, gavusi Tvarkos aprašo 13 punkte nurodytą prašymą, vadovaudamasi Triukšmo valdymo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 bei 2 punktuose įtvirtintais žmogaus apsaugos nuo triukšmo ir žmogaus gyvenimo kokybės užtikrinimo principais, privalo dėti visas pastangas, siekdama, kad pažeidimas būtų nutrauktas.

Tuo tarpu, taikant tokią savivaldybės praktiką, kai Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnyje numatytos poveikio priemonės taikomos tik tuo atveju, kai įsiteisės nutarimas administracinio nusižengimo byloje, triukšmo prevencijos priemonių taikymas ir triukšmo šaltinio veiklos ribojimas nusitęsia ne tik administracinės teisenos vykdymo laikotarpiu, bet ir teisminių bylų nagrinėjimo laikotarpiu ir nėra užtikrinama efektyvi ir savalaikė žmogaus apsauga nuo triukšmo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Taisyklių 15.4 papunkčio nuostata „*jei įsiteisėjus nutarimui administracinio nusižengimo byloje dėl triukšmo šaltinio valdytojo nubaudimo už Triukšmo valdymo įstatymo ir (ar) Taisyklių pažeidimą vis dar nėra įvykdyti nurodyti reikalavimai*“ bei 16.3 papunkčio nuostata „*jei įsiteisėjus nutarimui administracinio nusižengimo byloje dėl triukšmo šaltinio valdytojo nubaudimo už Triukšmo valdymo įstatymo ir (ar) Taisyklių pažeidimą nėra įvykdyti nurodyti reikalavimai*“ prieštarauja įstatymo viršenybės, atsakingo valdymo principui, triukšmo valdymo principams, Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 dalies, Tvarkos aprašo 13 punkto nuostatoms, todėl turi būti panaikintos.

Dėl Taisyklių 14 punkto

Taisyklių 14 punkte nustatyta, kad *savivaldybės administracija, gavusi rašytinę ar žodinę informaciją apie statybų keliamą triukšmą, atlieka veiksmus, nurodytus Triukšmo, kylančio atliekant statybos darbus gyvenamosiose patalpose ir gyvenamosiose teritorijose, kontrolės vykdymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 9 d. nutarimu Nr. 1120.*

Šiuo metu Triukšmo, kylančio atliekant statybos darbus gyvenamosiose patalpose ir gyvenamosiose teritorijose, kontrolės vykdymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės 20218-04-04 nutarimo 1.2 papunkčiu patvirtintas Triukšmo, kylančio atliekant statybos darbus gyvenamosiose patalpose ir gyvenamosiose teritorijose, kontrolės vykdymo tvarkos aprašas.

Taisyklių 14 punkte minimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-11-09 nutarimas Nr. 1120 pripažintas netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-04-04 nutarimo Nr. 321 3.4 papunkčiu.

Atsižvelgiant į tai, kad Taisyklių 14 punkte nurodytas teisės aktas neteko galios ir minėtame punkte nurodytus teisinius santykius reglamentuoja kitas teisės aktas, siekiant teisinio aiškumo, siūlytina koreguoti ir 14 punktą, pateikiant nuorodą į šiuo metu galiojantį teisės aktą,

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta bei vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, siūlau Vilniaus miesto savivaldybės tarybai svarstyti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2007-09-12 sprendimu Nr. 1-211 patvirtintų Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių 14 ir 15 punktų, 16.3 papunkčio panaikinimo ar pakeitimo, suderinant su aukščiau minėtais teisės principais ir aukštesnės galios teisės aktais, klausimą.

Šis teikimas turi būti apsvarstytas **ne vėliau kaip per vieną mėnesį** nuo teikimo gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą Vyriausybės atstovui turi būti pranešta per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Informuoju, jog per nustatytą terminą nepakeitus ginčijamo teisės akto (nepranešus apie teikimo įvykdymą ar atsisakius jį tenkinti) bus kreipiamasi į teismą.

Informuoju, jog vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, Vyriausybės atstovas turi teisę nustatyti kitą nurodytų veiksmų įvykdymo terminą, jeigu gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto motyvuotas prašymas šį terminą pratęsti.

Atkreipiu mero dėmesį į tai, kad vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie teikimą supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovas Kauno ir Marijampolės apskrityse,
pavaduojantis Vyriausybės atstovą Vilniaus ir Alytaus apskrityse

Andrius Cechanavičius